

SADRŽAJ

Uvod	13
Prvo poglavlje	
Od osmanskih pokrajinskih autonomija do	
Istočne krize (1800–1876)	27
Kad je „Evropska Turska“ počela da se raspada	27
Reforme, uspostavljanje birokratije i	
nastanak novih elita	36
Novi odnosi između muslimana i hrišćana	44
Gusta mreža balkanskog islama	49
Od prvih naučnih pristupa do prvih	
identitetskih predstava	56
Drugo poglavlje	
Od Istočne krize do kraha imperija (1876–1923)	65
Balkanske države između jačanja i slabljenja	65
Migracije i razmena stanovništva	73
Muslimani između nacionalne suverenosti	
nemuslimanskih nacija i Osmanskog carstva	79
Politizacija identiteta i spori razvoj nacionalizma ...	88
Reforme kao centralno pitanje	94
Balkanski muslimani između slike i stvarnosti	99
Treće poglavlje	
Od propasti imperija do pojave komunizma	
(1920–1944)	105
Od jednog do drugog svetskog rata: teritorijalna	
preraspodela i uspon autoritarizma	105

Nacionalna integracija društava i ideološka radikalizacija	112
Muslimani između iseljavanja, agrarnog pitanja i konstituisanja manjina	117
Nacionalna integracija, jačanje i delimična kontrola nad islamskim institucijama	123
Specifični oblici mobilizacije muslimanskog stanovništva	128
Dalje od suprotstavljenosti „reformisti“/ „konzervativci“	137
Balkanski islam u novim mrežama	142
„Evropski islam“, „Savremeni islam“ i lokalna praksa	149

Četvrto poglavlje

Od pojave do pada komunizma (1944–1989)	155
Između Hladnog rata i nacionalističke histerije	155
Autoritarna modernizacija i antiklerikalne politike	160
Različiti oblici kristalizacije nacionalnih identiteta	164
Naučni socijalizam i nacionalne mitologije	180
Raznolika evolucija islamskih ustanova	186
Bosanski izuzetak: panislamistička struja u doba komunizma	196
Preobražaji islama kroz prizmu antropologije	200

Peto poglavlje

Od pada komunizma do evropskih integracija (1989–2001)	207
Između jugoslovenskog raspada i evroatlantskih integracija	207
Jugoistočna Evropa na početku XXI veka	210
„Tranzicija“ i „povratak religije“	215
Politizacija balkanskih muslimana	219
Jačanje veza islama i nacionalnog identiteta	238
Islamske ustanove između obnove i ranjivosti	244

O kojim to promenama balkanskog islama govori pojava neosalafizma?	249
Zaključak	259
Glosar	277
Bibliografija	289
Indeks	327
Spisak geografskih karata	347